

PRESSMEDDELANDE nr 156/22

Luxemburg, den 20 september 2022

Domstolens dom i de förenade målen C-793/19 | SpaceNet och C-794/19 | Telekom Deutschland

EU-domstolen bekräftar att en generell och odifferentierad lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter strider mot unionsrätten, förutom om det föreligger ett allvarligt hot mot nationell säkerhet

Medlemsstaterna kan dock, för att bekämpa grov brottslighet, med iakttagande av proportionalitetsprincipen, föreskriva bland annat en riktad lagring och/eller ett skyndsamt säkrande av sådana uppgifter samt en generell och odifferentierad lagring av IP-adresser

SpaceNet och Telekom Deutschland tillhandahåller allmänt tillgängliga internetanslutningstjänster i Tyskland. Telekom Deutschland tillhandahåller dessutom telefonitjänster i Tyskland. De väckte talan vid tyska domstolar och bestred den skyldighet de var ålagda enligt den tyska lagen om telekommunikationer (TKG), att från och med den 1 juli 2017 lagra trafik- och lokaliseringssuppgifter hänförliga till sina kunders telekommunikationer.

TKG ålägger, med vissa undantag, leverantörer av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster att, särskilt i syfte att bekämpa allvarliga brott eller förebygga konkreta risker för den nationella säkerheten, generellt och odifferentierat lagra flertalet trafik- och lokaliseringssuppgifter avseende dessa tjänsters slutanvändare, under flera veckor.

Den tyska federala högsta förvaltningsdomstolen önskar få klarhet i huruvida unionsrätten, såsom den tolkats av EU-domstolen,¹ utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning.

Den tyska federala högsta förvaltningsdomstolens betänkligheter beror bland annat på att den lagringsskyldighet som föreskrivs i TKG avser ett lägre antal uppgifter och en kortare lagringstid (fyra eller tio veckor) än vad som föreskrevs i de nationella bestämmelser som var aktuella i de mål som avgjordes genom de tidigare domarna. Dessa omständigheter minskar möjligheten för att man genom de lagrade uppgifterna kan dra mycket precisa slutsatser om privatlivet beträffande de personer vilkas uppgifter har lagrats. Vidare säkerställer TKG ett effektivt skydd mot missbruk av och otillåten tillgång till de lagrade uppgifterna.

Genom dagens dom bekräftar EU-domstolen sin tidigare rättspraxis.

Den svarar den tyska federala högsta förvaltningsdomstolen att **unionsrätten utgör hinder för en nationell lagstiftning som i förebyggande syfte, för att bekämpa grov brottslighet och förhindra allvarliga hot mot allmän säkerhet, föreskriver att det ska ske en generell och odifferentierad lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter.**

Unionsrätten utgör däremot inte hinder för en nationell lagstiftning

¹ Se bland annat dom av den 5 april 2022, Commissioner of An Garda Síochána m.fl., [C-140/20](#) (se även pressmeddelande [nr 58/22](#)), och dom av den 6 oktober 2020, La Quadrature du Net m.fl., [C-511/18](#), [C-512/18](#) och [C-520/18](#) (se även pressmeddelande [nr 123/20](#)).

- som, för att skydda nationell säkerhet, tillåter att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster åläggs att på ett generellt och odifferentierat sätt lagra trafik- och lokaliseringssuppgifter i situationer där den berörda medlemsstaten står inför ett allvarligt hot mot nationell säkerhet som har visat sig vara verkligt och aktuellt eller förutsebart, varvid ett sådant åläggande måste kunna bli föremål för effektiv kontroll antingen av en domstol eller av en oberoende myndighet, och endast får meddelas för en period som måste vara tidsmässigt begränsad till vad som är strängt nödvändigt, men som kan förlängas om hotet fortfarande kvarstår,
- som, för att skydda nationell säkerhet, bekämpa grov brottslighet och förhindra allvarliga hot mot allmän säkerhet, föreskriver en riktad lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter vilken, på grundval av objektiva och icke-diskriminerande faktorer, är avgränsad genom de kategorier av personer som berörs eller genom ett geografiskt kriterium, för en period som är tidsmässigt begränsad till vad som är strängt nödvändigt men som kan förlängas,
- som, för samma syften, föreskriver en generell och odifferentierad lagring av IP-adresser som har tilldelats källan till en internetanslutning, för en period som är tidsmässigt begränsad till vad som är strängt nödvändigt,
- som, för att skydda nationell säkerhet, bekämpa brottslighet och skydda allmän säkerhet, föreskriver en generell och odifferentierad lagring av uppgifter om identiteten beträffande användare av elektroniska kommunikationsmedel, och
- som, för att bekämpa grov brottslighet eller, i ännu högre grad, för att skydda nationell säkerhet, tillåter att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster åläggs att, under en begränsad tidsperiod, skyndsamt säkra de trafik- och lokaliseringssuppgifter som dessa tjänsteleverantörer har tillgång till.

En sådan nationell lagstiftning ska, genom klara och precisa regler, säkerställa att lagringen av uppgifterna i fråga iakttar tillämpliga materiella och formella villkor, och att de berörda personerna förfogar över effektiva garantier mot riskerna för missbruk.

Vad gäller TKG, konstaterar domstolen att det av beslutet om hänskjutande framgår att den lagringsskyldighet som föreskrivs i denna lagstiftning bland annat avser de uppgifter som är nödvändiga för att identifiera en kommunikations källa och destination, datum och klockslag för kommunikationens början och slut eller – när det rör sig om kommunikation via sms, multimediameddelande eller liknande meddelande – tidpunkten för avsändandet och mottagandet av meddelandet och, vid mobilanvändning, beteckningen på de celler som användes av det uppringande och det uppringda abonnemanget i början av kommunikationen.

I samband med tillhandahållande av internetuppkopplingstjänster avser lagringsskyldigheten bland annat den IP-adress som abonnenten tilldelats, datum och klockslag för när internetanvändningen inleds och avslutas från den tilldelade IP-adressen och, vid mobilanvändning, beteckningen på de celler som använts i början av internetanslutningen. Även de uppgifter som ger möjlighet att få kännedom om den geografiska positionen och riktningarna för den maximala strålningen för de antenner som betjänar den berörda cellen lagras.

Även om det är riktigt att de uppgifter som avser elektroniska posttjänster inte omfattas av lagringsskyldigheten enligt TKG, utgör de endast en mycket liten del av de aktuella uppgifterna. Dessutom lagras bland annat uppgifter om användare som omfattas av tystnadsplikt, såsom advokater, läkare och journalister.

Den lagringsskyldighet som föreskrivs i TKG omfattar således en stor mängd trafik- och lokaliseringssuppgifter, vilka i huvudsak motsvarar de uppgifter som låg till grund för de tidigare domar som nämnts ovan.

Denna mängd trafik- och lokaliseringssuppgifter som lagrats under tio respektive fyra veckor kan göra det möjligt att dra mycket precisa slutsatser om privatlivet för de personer vilkas uppgifter lagrats, såsom deras

vanor i vardagslivet, deras stadigvarande och tillfälliga uppehållsorter, deras dagliga förflyttningar och förflyttningar i övrigt, de aktiviteter de utövar, deras sociala relationer och de umgängeskretsar de rör sig i, och i synnerhet göra det möjligt att upprätta en profil för dessa personer.

Vad gäller de garantier som föreskrivs i TKG och som syftar till att skydda de lagrade uppgifterna mot riskerna för missbruk och otillåten åtkomst, påpekar domstolen att lagringen av och tillgången till uppgifterna utgör separata ingrepp i de berörda personernas grundläggande rättigheter, vilka kräver en separat motivering. Av detta följer att det inte kan anses att en nationell lagstiftning som säkerställer ett fullständigt iakttagande av de villkor som följer av rättspraxis avseende *tillgången* till lagrade uppgifter, på grund av att den har denna beskaffenhet begränsar eller ens avhjälper det allvarliga ingrepp som en sådan generell lagring av dessa uppgifter innebär i de berörda personernas rättigheter.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) och i [resumé](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Håll dig uppdaterad!

